

การติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดประสาธนิกร อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

วันที่รับบทความ : 24/8/2561
วันแก้ไขบทความ : 16/10/2562
วันตอบรับบทความ : 23/12/2562

สุพิชญา อินทจร¹
พรทิพย์ ไชยโส²
ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดประสาธนิกร อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยวิธีการประเมินเชิงระบบเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร ความเหมาะสมและความเพียงพอของปัจจัยนำเข้า ความเหมาะสมของกระบวนการ และผลการดำเนินการใช้หลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารโรงเรียน 3 คน ครูสอนประวัติศาสตร์ 10 คน นักเรียน 734 คน และผู้ปกครอง 582 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบตรวจสอบเอกสาร ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำผลการวิเคราะห์มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการดำเนินการใช้หลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรท้องถิ่น 2) ด้านปัจจัยนำเข้าในการใช้หลักสูตร เนื่องจากโรงเรียนมีครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่ไม่จบสาขาประวัติศาสตร์ จึงควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนเพิ่มเติมประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ และควรให้ครูผู้สอนทุกคนได้รับการนิเทศการสอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน วิชาประวัติศาสตร์ ครูมีการวางแผนการสอน แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนยังเน้นการสอนแบบบรรยาย ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไม่สนุกสนานในการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ดังนั้นครูผู้สอนควรปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ 4) ผลการดำเนินการใช้หลักสูตร นักเรียนร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ในด้านความตระหนักและเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 56.83 ครูและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก (3.64)

คำสำคัญ การติดตามการใช้หลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษา วิชาประวัติศาสตร์ การประเมินเชิงระบบ

¹ นิสิตปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, e-mail: s.intajorn@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The Follow-up Study of School-based Curriculum Implementation in History Subject at Watprasatnigon School, Lang Suan District, Chumphon Province

received : 24/8/2561
revised : 16/10/2562
accepted: 23/12/2562

Supitchaya Intajorn¹
Porntip Chaiso²
Chatsiri Piyapimonsit³

Abstract

The objective of this research was to follow-up the study of school-based curriculum implementation in history subject at Watprasatnigon School, Lang Suan district, Chumphon province using the systematic approach on 4 aspects; structure, input, process and output. The target population consisted of 3 school administrators, 10 history teachers, 734 students and 582 students' parents. The research instruments of this study were the interview, the observation form, and the questionnaires, respectively. Then the data was separately analyzed as the quantitative data using calculating frequencies, percentages, mean, and standard deviation and as the qualitative data using content analysis method. The results were compared with the specified criteria in each aspect in order to examine the appropriateness of the curriculum.

The research results were found in four aspects: 1) in aspect of the structure, the objectives of curriculum were relevant to the national and local curriculum, 2) in aspect of the Input factors in curriculum implementation, due to the shortage of history teachers who graduated in history, the teachers should be encouraged to acquire more experience in teaching and learning activities in history class. Also, they should be supervised in teaching, 3) in aspect of teaching and learning process, even though the history teachers had planning and preparation for teaching, the teaching and learning activities were emphasized on lecturing, and that makes the students uncomfortable in the history teaching and learning. The history teachers then need to improve teaching and learning activities to get the students engaged in the history teaching and learning, 4) in aspect of the output, 100% of the students passed history based on the assessment criterion. They also had highly positive awareness and attitude towards history learning at 56.83%, and the satisfactions of the students' parents and the teachers over the students' record in history subject were at a high level (3.64).

Keywords: follow-up, school-based curriculum, history subject, systematic evaluation

¹ Master's student, Faculty of Education, Kasetsart University, E-mail: s.intajorn@gmail.com

² Associate Professor in Faculty of Education, Kasetsart University

³ Assistant Professor in Faculty of Education, Kasetsart University

บทนำ

วิชาประวัติศาสตร์ เป็นรายวิชาพื้นฐานจากสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีการกำหนดเวลาเรียนไว้อย่างชัดเจน และกำหนดตัวชี้วัดช่วงชั้นและตัวชี้วัดชั้นปีเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการเรียนการสอน ซึ่งเด็กและเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยจะต้องผ่านการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 132) จากประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนประวัติศาสตร์ข้างต้นล้วนเป็นสิ่งจำเป็นต่อเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในประเทศชาติ ที่ได้มีการพยายามแก้ไขปัญหาประเทศในหลายด้าน และการแก้ปัญหาด้านระบบการศึกษาเป็นหนึ่งในกรดำเนินงานของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีนโยบายเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชาติ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นไทย รักชาติ ศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาของชาติดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์อย่างเข้มข้นยิ่งขึ้น จึงยิ่งทำให้การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์มีความสำคัญมากในปัจจุบัน

เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ภายในสถานศึกษามาจากหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นสิ่งกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน เพื่อทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านต่าง ๆ ต่อนักเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยเฉพาะในขั้นตอนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานที่สำคัญมากของการจัดการศึกษา เพราะเป็นขั้นตอนที่นำหลักสูตรที่จัดทำขึ้นแล้วไปสู่การใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ทำให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาไปสู่การปฏิบัติ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539, หน้า 141) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในแต่ละโรงเรียนที่ดำเนินการไปตามหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นมีความจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นำไปสู่ขั้นตอนสำคัญในการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการติดตาม ประเมิน ตรวจสอบอยู่ตลอดเวลาเป็นระยะ ๆ ทั้งก่อนการดำเนินการใช้หลักสูตร ระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร เพื่อให้แน่ใจว่าหลักสูตรที่นำไปใช้สามารถใช้ได้ดีตามสภาวะที่จัดไว้ สำเร็จลุล่วงทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายของการใช้หลักสูตร ค้นพบสาเหตุของข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดที่เกิดจากการใช้หลักสูตรว่ามาจากปัจจัยใดและเกิดขึ้นในระยะเวลาใด

โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนวัดประสาธนิกร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 2 ที่ตั้งอยู่ในอำเภอลำสนธิ จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นเมืองเก่าแก่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ในด้านยุทธศาสตร์ทางบกของภาคใต้มาแต่สมัยโบราณ รวมถึงมีวัฒนธรรมประเพณีที่มีการสืบสานอย่างต่อเนื่องยาวนานที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมทางลุ่มแม่น้ำลำสนธิแห่งเดียวในประเทศไทยและ

ของโลก อย่างประเพณีแห่งพระแข่งเรือขึ้นโขงชิงธง อีกทั้งยังเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดใหญ่ ที่จัดการศึกษาภาคบังคับครบตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแห่งเดียวในตำบลหลังสวน รวมถึงมีการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ตามหลักสูตรสถานศึกษา หากแต่ไม่ได้ปรับแก้ในเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ ดังคำสัมภาษณ์ของ ลักขไชย มล่อ่น และราตรี สมบัติ (2559, สัมภาษณ์) ว่าโรงเรียนมีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ ที่ดำเนินไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดเน้นเกี่ยวกับการสืบสานต่อวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนได้มีการปรับปรุงและพัฒนามาตั้งแต่ พ.ศ.2557 และดำเนินการใช้หลักสูตรนี้เรื่อยมาตั้งแต่ พ.ศ.2557-ปัจจุบัน (พ.ศ.2560) เป็นระยะเวลา 4 ปี โดยให้ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ เน้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ชาติไทยและท้องถิ่นในห้องเรียนมากขึ้น แต่ไม่ได้ปรับแก้ในเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์

ด้านการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดประสาธนิกรดำเนินการตามกรอบของการบริหารจัดการหลักสูตร และได้ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาประกอบการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดประสาธนิกรที่อยู่ในระดับดีมีจำนวนน้อย (ร้อยละ 29.15) และผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของมาตรฐานการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาตรฐาน ส 4.1 (33.71 คะแนน) มาตรฐาน ส 4.3 (40.64 คะแนน) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาตรฐาน ส 4.3 (29.82 คะแนน) ทำให้โรงเรียนต้องเร่งพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ในสาระประวัติศาสตร์ โรงเรียนจึงเห็นด้วยกับการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อนำสารสนเทศมาพัฒนา ปรับปรุงการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์

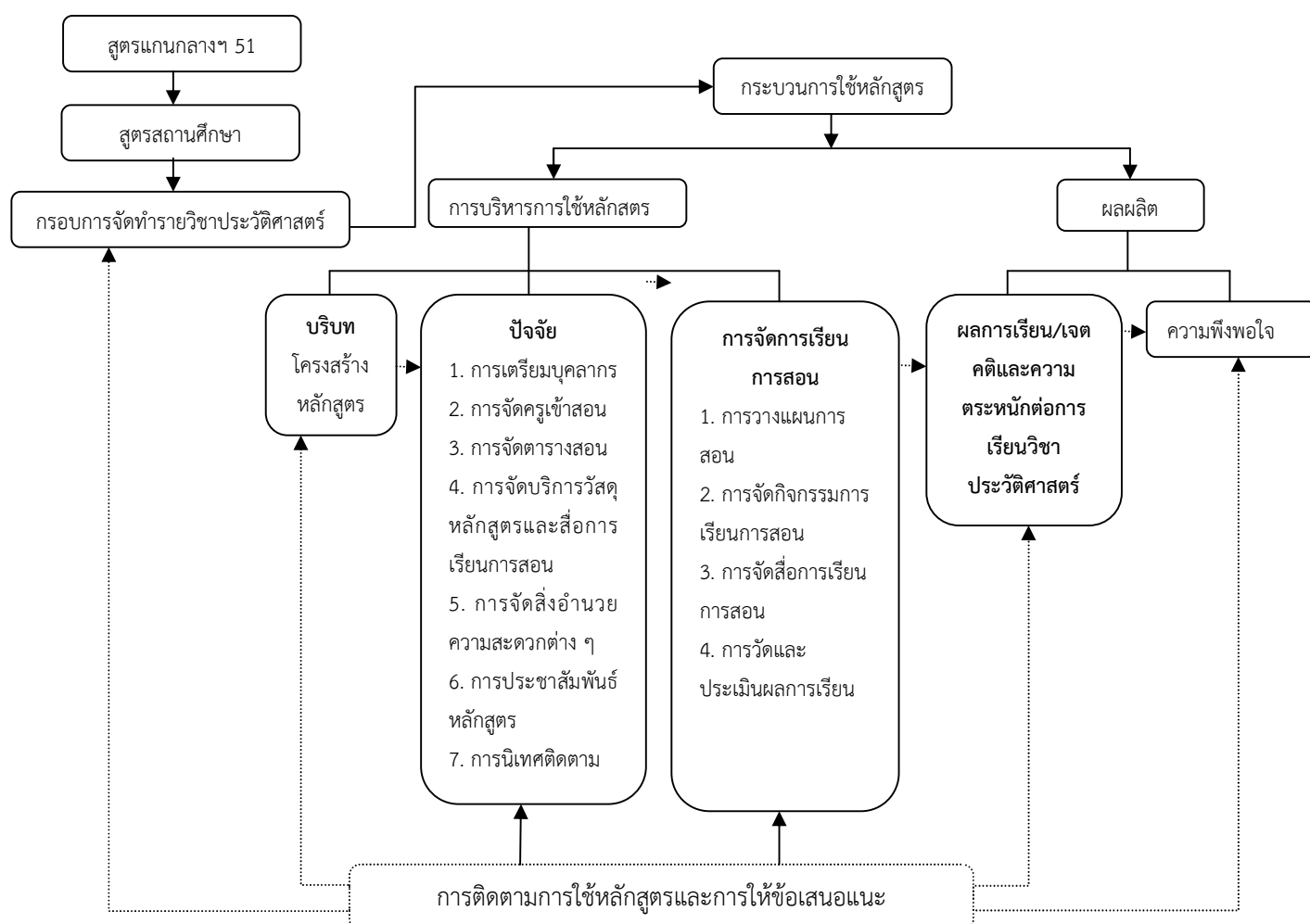
จากความสนใจของผู้วิจัยที่ได้ร่วมปรึกษากับผู้บริหารโรงเรียนวัดประสาธนิกรเกี่ยวกับการติดตามการใช้หลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์และจากผลสัมฤทธิ์วิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนที่ต่ำ จึงนำมาสู่การติดตามความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดประสาธนิกรกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใช้หลักสูตรฯ ตั้งแต่ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต นำมาสู่คำถามการวิจัยที่กำหนดขึ้นในการติดตามการใช้หลักสูตรฯ ที่ต้องการให้ครอบคลุมครบองค์ประกอบรอบด้านอย่างสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน จึงเป็นแนวทางในการกำหนดให้ผู้วิจัยเลือกติดตามการใช้หลักสูตรฯ โดยใช้วิธีการประเมินเชิงระบบ (Systematic evaluation) ที่ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนตามระบบการใช้หลักสูตรที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ สัมพันธ์กัน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดประสาธนิกร อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยวิธีการประเมินเชิงระบบ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร ด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของปัจจัยในการใช้หลักสูตร ด้านความเหมาะสมของกระบวนการในการใช้หลักสูตร และด้านคุณภาพของผลผลิตจากการใช้หลักสูตร

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยดำเนินการติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลตามระบบงาน ตั้งแต่ด้านบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิตจากการดำเนินการใช้หลักสูตร (Output) นำตัวแปรในการติดตามมากำหนดเป็นกรอบแนวทางในการวิจัยดังภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลมี 4 กลุ่มจากโรงเรียนวัดประสาธนิกร คือ 1) ผู้บริหาร 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการฝ่ายมัธยมศึกษา 2) ครูสอนประวัติศาสตร์ 10 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 100 ซึ่งเป็นครูที่สอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 734 คน และ 4) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 582 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 2 ชุด แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด แบบสังเกต 1 ชุด และแบบบันทึกข้อมูลจากการตรวจสอบเอกสาร 1 ชุด ซึ่งจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ และผลการดำเนินการใช้หลักสูตร

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์กลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ผลการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์และเจตคติและความตระหนักต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ และความพึงพอใจต่อผลการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียน

ชุดที่ 4 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้น สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ผลการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์และเจตคติและความตระหนักต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์

ชุดที่ 5 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์และผลการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียน

ชุดที่ 6 แบบสังเกตสำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามระหว่างสัมภาษณ์

ชุดที่ 7 แบบบันทึกการตรวจสอบเอกสาร เป็นแบบบันทึกหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์

ลักษณะข้อคำถามของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน โดยตอนที่หนึ่งจะเป็นการถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่สองเป็นการถามความคิดเห็น ความรู้สึก ความพึงพอใจ หรือความเหมาะสมต่อประเด็นต่าง ๆ ของการดำเนินการใช้หลักสูตรซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ และตอนที่สามเป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะจากการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์

ทั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาการศึกษาตำรา เอกสาร หนังสือเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 รายวิชาประวัติศาสตร์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีลักษณะใกล้เคียงกับเรื่องที่ศึกษา นำกรอบแนวคิดในการวิจัยมาเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงเครื่องมือให้มีมาตรฐานตามกระบวนการสร้างเครื่องมือ โดยกำหนด

ขอบเขตประเด็นคำถามในแต่ละแบบตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยและสร้างแบบบันทึกการตรวจสอบเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบสังเกต ตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้

2. นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาหาความตรงของเครื่องมือ_โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Index of Item-Objective Consistency: IOC) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็น มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .60 – 1.00 หากมีข้อคำถามที่ต่ำกว่ากำหนดให้พิจารณาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. นำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ดังนี้ แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร ทดลองใช้กับผู้อำนวยการโรงเรียนทดลองสอบถามในข้อคำถามแต่ละประเด็น แบบสัมภาษณ์สำหรับนักเรียนและแบบสังเกตทดลองใช้กับนักเรียนชั้นป.1/1 กลุ่มที่ 1 จำนวน 6 คนทดลองสอบถามความเข้าใจในข้อคำถาม และแบบสอบถามสำหรับครูสอนประวัติศาสตร์ให้ครูสอนประวัติศาสตร์ 1 คน ตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถาม แบบสอบถามสำหรับนักเรียนและผู้ปกครองทดลองใช้กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนวัดประสาธนิกร จำนวน 28 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เข้ามาเรียนใหม่ มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าทั้งฉบับเท่ากับ .863 และ .834

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน 2560 โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) เข้าพบผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้บริหาร 2) สัมภาษณ์กลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ชั้น ป.1-3 ทุกห้องเรียน กลุ่มละ 6-9 คน ใช้เวลาประมาณ 15 – 30 นาที บันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ 3) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามครู นักเรียนและผู้ปกครองให้เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน โดยให้ครูสอนประวัติศาสตร์รับแบบสอบถามครูและนักเรียนเพื่อตอบแบบสอบถามในช่วงโมงเรียนวิชาประวัติศาสตร์ และแบบสอบถามผู้ปกครองให้แก่ครูประจำชั้นทุกระดับชั้น ทุกห้องเรียนเป็นผู้ดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม 4) ตรวจสอบเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา วิชาประวัติศาสตร์ บันทึกผลลงในแบบบันทึกการตรวจสอบเอกสาร ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการตอบแบบสอบถามได้ถูกนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากข้อคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม และการศึกษาเอกสารได้รับการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นนำผลการวิจัยทั้งสองด้านมาแปรผลเพื่อสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแต่ละแหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเอกสารหลักสูตร มาตรวจและจัดแบ่งเป็นกลุ่มตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ และผลจากการดำเนินการใช้หลักสูตร โดยดำเนินการวิเคราะห์และกำหนดเกณฑ์จากการพิจารณาของผู้วิจัยและผู้บริหารโรงเรียนวัดประสาธนิกร ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ
2. ข้อมูลความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

เสนอด้วยคำบรรยาย เอกสารหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์มีวัตถุประสงค์ โครงสร้างรายวิชา เนื้อหา ตัวชี้วัด และแนวการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางฯ และหลักสูตรท้องถิ่น แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม

3. ข้อมูลความเหมาะสมและความเพียงพอของปัจจัยนำเข้าและความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ วิเคราะห์จากแต่ละแหล่งข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ แล้วนำเสนอและแปลผลคะแนนเทียบกับเกณฑ์การตัดสินที่มาจากการพิจารณาของผู้วิจัยและผู้บริหารโรงเรียนวัดประสาธนิกร โดยแบ่งร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมากขึ้นไป เป็น 2 ระดับ คือ

เห็นด้วยในระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 60 – 100 หมายถึง ปัจจัยและกระบวนการในการใช้หลักสูตรอยู่ในเกณฑ์เหมาะสม/ เพียงพอ

เห็นด้วยในระดับต่ำกว่าร้อยละ 60 หมายถึง ปัจจัยและกระบวนการในการใช้หลักสูตรอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงโดยพิจารณาจากผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่ร้อยละ 60 ของทั้งหมด เห็นว่าประเด็นนั้นมีความเหมาะสมตรงกันในระดับมากขึ้นไป จะตัดสินว่าประเด็นนั้นมีความเหมาะสม

4. ข้อมูลความพึงพอใจ เจตคติและความตระหนักต่อวิชาประวัติศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลผลความเหมาะสมตามแนวทางของบุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เจตคติและความตระหนักอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ/ความตระหนัก/เจตคติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ/ความตระหนัก/เจตคติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ/ความตระหนัก/เจตคติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ/ความตระหนัก/เจตคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่จำแนกออกตามองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ และผลจากการดำเนินการใช้หลักสูตร โดยเสนอด้วยคำบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดประสาธนิกร อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยการประเมินเชิงระบบ ได้แก่ ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยมีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการติดตามความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรพบว่า โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนวัดประสาธนิกร (ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ.2559) สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดให้ทุกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ใน

ระดับประถมศึกษาสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 40 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง และในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้เรียนวิชาประวัติศาสตร์ 40 ชั่วโมง (1 หน่วยกิต) และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางฯ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐาน ส 4.1 มาตรฐาน ส 4.2 และ มาตรฐาน ส 4.3 กล่าวคือ 1) เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง ชุมชน และสังคมไทย วัฒนธรรมไทย และความเป็นชาติไทย 2) เพื่อให้นักเรียนศึกษาพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ชาติไทย ภูมิภาค และโลก รวมถึงวิเคราะห์สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดขึ้นที่มีต่อตนเอง สังคมชาติ และสังคมโลก และ 3) เพื่อให้นักเรียนศึกษาและมีเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางฯ และหลักสูตรท้องถิ่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 กำหนดมาให้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ อันได้แก่ ความต้องการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น ประเพณีแห่งพระแข่งเรือขึ้นโขงชิงธง ขึ้นถ้ำรับร่อ และในส่วนของเอกสารหลักสูตรโรงเรียนที่ระบุเนื้อหาวิชาที่นักเรียนต้องผ่านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น บุคคลสำคัญในปัจจุบันที่มีบทบาททางเกษตรกรรมและทางเศรษฐกิจในจังหวัดชุมพร ในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่โรงเรียนมีการนำปราชญ์ท้องถิ่นมาให้ความรู้ในการสอนแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรัก ห่วงแหน และต้องการอนุรักษ์สังคมในท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างหลักสูตรที่อยู่นอกเหนือจากในเอกสารหลักสูตร สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางฯ และหลักสูตรท้องถิ่น

2. ผลการติดตามความเหมาะสมและความเพียงพอของปัจจัยนำเข้าในการใช้หลักสูตรพบว่า จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและความคิดเห็นของครูและผู้บริหารในด้านปัจจัยนำเข้าในการใช้หลักสูตรนั้น โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยครูได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เพิ่มเติมประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์จากโรงเรียน ผ่านการอบรม สัมมนา และประชุม รวมถึงจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองผ่านเอกสาร ตำรา และสื่อออนไลน์มาเตรียมความพร้อมเพิ่มเติมประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ การจัดครูเข้าสอนวิชาประวัติศาสตร์เหมาะสม โดยโรงเรียนมีการจัดครูเข้าสอนมาจากการพิจารณาจากหลายด้าน ปัจจัยหลักจากการสำรวจความพร้อมของครูภายในโรงเรียน มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชา/หลักสูตร มีความสามารถในการสอน/การจัดประสบการณ์เรียนการสอน มีความถนัดในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ แต่เนื่องจากโรงเรียนไม่มีครูที่สำเร็จสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งทางโรงเรียนมีการแก้ปัญหาโดยการนำครูที่สอนในวิชาที่ใกล้เคียงกันหรือสามารถมาบูรณาการร่วมกันได้มาเข้าสอนวิชาประวัติศาสตร์ ทำให้ครูผู้สอนยังขาดความถนัดในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ควรมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ครูผู้สอนเพิ่มประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ยิ่งขึ้น โรงเรียนมีการบริหารวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยฝ่ายบริหารจัดการให้บริการให้ครูผู้สอนใช้เงินงบประมาณจากทางราชการ ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกซื้อได้ตามความต้องการและความสมควรกับร้านค้าที่โรงเรียนกำหนด เป็นจำนวนเงิน 3,000 บาทถ้วน รวมถึงหากครูผู้สอนต้องการสื่อการสอนที่ไม่สามารถหาได้ในจังหวัดก็จะดำเนินการจัดหาหรือซื้อมาให้แก่ครูผู้สอนจากแหล่งอื่น โรงเรียนมีการนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสม เนื่องจากครูผู้สอนไม่ได้รับการนิเทศครบทุกคน จึงทำให้การนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไม่ครอบคลุมให้เกิด

ประสิทธิภาพ และโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรเหมาะสม โดยเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์โรงเรียน ดิจบอร์ด ภายในโรงเรียนและโรงเรียนที่เข้ามาเยี่ยมชมภายในโรงเรียน แต่ไม่เพียงพอ เนื่องจากอาชีพของผู้ปกครองของ นักเรียนไม่ได้สะดวกเข้าถึงทางเว็บไซต์ ผู้ปกครองได้เสนอแนะว่าโรงเรียนควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์หลักสูตรวิชา ประวัติศาสตร์ก่อนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนดียิ่งขึ้น

3. ผลการติดตามความเหมาะสมของกระบวนการใช้หลักสูตรพบว่า จากความคิดเห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอน โดยการทำการสอนวิชา ประวัติศาสตร์ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามกรอบของหลักสูตร และครูผู้สอนได้ จัดการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอนวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิค วิธีการสอนหลากหลาย ได้แก่ การบรรยาย การทำชิ้นงาน การร้องเพลง และการวาดรูปประกอบ โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนฝึกการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และแสวงหาคำตอบด้วยตนเองจาก แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ผู้ปกครอง ห้องสมุด และครูมีการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่หาได้ง่าย และสะดวกต่อ การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ประกอบด้วย หนังสือแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ รูปภาพ ปฏิทิน สื่อ ภาพเคลื่อนไหว ทีวีดี รายการโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น สื่อการเรียนหลากหลายเหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนแต่ละระดับชั้น และสื่อการเรียนที่ครูผู้สอนใช้ประกอบการสอนมีความเพียงพอต่อ จำนวนนักเรียน รวมถึงโรงเรียนจัดทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น หรือแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดชุมพร เพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนการเรียนรู้ของผู้เรียน และครูผู้สอนวัดและ ประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ชี้แจงวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการวัด และเกณฑ์ที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะ ทักษะ และเจตคติ ประกอบด้วย การทดสอบ ตรวจ ชิ้นงานหรือรายงาน สังเกตพฤติกรรม และรายงานผลการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน ด้านผู้ปกครองของ นักเรียนทุกระดับชั้นมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนอยู่ใน ระดับมาก ($\mu = 3.62$)

4. ผลการติดตามผลจากการใช้หลักสูตรพบว่า

นักเรียนทุกระดับชั้นร้อยละ 100 ผ่านการประเมินผลการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เจตคติที่ดีต่อการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชา ประวัติศาสตร์มาก เนื่องจากทุกกลุ่มให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า นักเรียนมีความรู้สึกที่ดี ดีใจ ตื่นเต้น สนุก และชอบ เรียนวิชาประวัติศาสตร์ เพราะครูสอนสนุกเวลาเรียน และได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประวัติชาติไทย ได้ความรู้ และ นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์และนักเรียนมีความตระหนักต่อ คุณค่าในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$) และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีเจตคติที่ ดีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์และมีความตระหนักต่อคุณค่าในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.87$) ครูสอนวิชาประวัติศาสตร์มีความพึงพอใจต่อผลการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.60$) และผู้ปกครองของนักเรียนทุกระดับชั้นมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนอยู่ ในระดับมาก ($\mu = 3.66$) โดยผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับประถมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นล้วนมีความพึงพอใจมาก ($\mu = 3.52$ 3.63 และ 3.83)

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

1. การติดตามความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรฯ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมเป็นไปตามแนวนโยบายทางการศึกษาของชาติ และเอกสารหลักสูตรมีโครงสร้าง วัตถุประสงค์หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 หลักสูตรท้องถิ่น

2. การติดตามความเหมาะสมและความเพียงพอของปัจจัยนำเข้าในการใช้หลักสูตรฯ ตามความเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองพบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์ ผู้บริหารมีแนวทางการจัดครูเข้าสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่เหมาะสม มีการแก้ไขปัญหาการขาดครูประวัติศาสตร์โดยการนำครูภาษาไทยหรือครูสังคมมาสอนช่วยสอน และส่งเสริมให้ครูผู้สอนเกิดความเข้าใจในการใช้หลักสูตรโดยการจัดประชุมกลุ่มครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ แต่ยังเข้าไม่ครบทุกคน มีการจัดตารางสอนเป็นไปตามแนวทางการจัดตารางสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนวิชาประวัติศาสตร์ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เลือกสอนวิชาที่หลักก่อนในช่วงเช้า และวิชาประวัติศาสตร์จะสอนในช่วงเช้าสำหรับประถมศึกษาและช่วงบ่ายสำหรับมัธยมศึกษา โดยผ่านการประชุมก่อนเปิดเรียนการศึกษาใหม่เพื่อคำนึงถึงความสะดวกใจของครูผู้สอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพียงพอต่อความต้องการเข้าใช้บริการศึกษาค้นคว้าของครูและนักเรียน มีการนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์โดยผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะกรรมการนิเทศการสอนที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน แต่ครูบางคนไม่ได้รับการนิเทศการสอน และมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านทางเว็บไซต์โรงเรียน ติดบอร์ดภายในโรงเรียนและโรงเรียนที่เข้ามาเยี่ยมชมภายในโรงเรียน แต่มีผู้ปกครองบางส่วนที่ยังไม่เข้าถึงข้อมูลจากช่องทางที่โรงเรียนเผยแพร่

3. การติดตามความเหมาะสมของกระบวนการใช้หลักสูตรฯ โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอน ทำแผนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ใช้เทคนิควิธีการสอนอื่นบ้างค่อนข้างน้อย เช่น การทำชิ้นงาน การร้องเพลง และการวาดรูปประกอบ จัดกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนฝึกการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และแสวงหาคำตอบด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึغب่อยหน่ายในการเรียน แต่ทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เหมาะสมและเพียงพอ เช่น การทัศนศึกษา ซึ่งในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนของครูจะใช้สื่อที่หาได้ง่าย และสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน เช่น หนังสือแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ รูปภาพ ปฏิทิน รายการโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เลือกใช้สื่อการเรียนหลากหลายเหมาะสมและเพียงพอกับกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนแต่ละระดับชั้น และครูมีการวัดและประเมินผล การเรียนตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ชี้แจงวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการวัดและเกณฑ์ที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะ ทักษะและเจตคติ ประกอบด้วย การทดสอบ ตรวจชิ้นงานหรือรายงาน สังเกตพฤติกรรม และรายงานผลการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน โดยผลการวัดที่ได้ครูจะทำการให้ผลย้อนกลับแก่นักเรียนมาปรับปรุงการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนว่ามีคะแนนเท่าไรและนักเรียนควรปรับปรุงด้านใดบ้าง

4. การติดตามคุณภาพจากการใช้หลักสูตรฯ โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนทุกระดับชั้นมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์และนักเรียนมีความตระหนักต่อคุณค่าในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับมาก ส่วนครูสอนวิชาประวัติศาสตร์และผู้ปกครองทุกระดับชั้นมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนวัดประสาธนิกร สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดให้ทุกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในระดับประถมศึกษาสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 40 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง และในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้เรียนวิชาประวัติศาสตร์ 40 ชั่วโมง (1 หน่วยกิต) และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาประวัติศาสตร์ของชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ 3 มาตรฐาน ส 4.1 ส 4.2 และ ส 4.3 สอดคล้องกับใจทฤษฎี เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 10-12) ได้ระบุว่า การกำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ในระดับหลักสูตรต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับการศึกษา พัฒนาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติ และมีการปรับเปลี่ยนตามความต้องการของสังคม

2. การติดตามความเหมาะสมและความเพียงพอของปัจจัยนำเข้าในการใช้หลักสูตรฯ ในการเตรียมความพร้อมและการจัดครูเข้าสอนวิชาประวัติศาสตร์มาจากการประชุมก่อนเปิดภาคเรียนการศึกษาใหม่ ผู้บริหารมีแนวทางการจัดครูเข้าสอนโดยมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์เกิดความเข้าใจในการใช้หลักสูตรโดยการจัดประชุมกลุ่มครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักสูตร แนวการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของครูที่สอนในวิชาเดียวกัน แต่ยังมีบางคนไม่ได้เข้าอบรมหรือสัมมนา ดังนั้นครูควรจะได้รับการสนับสนุนในการเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับที่สังต์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 263-271) ได้ระบุว่า ก่อนการนำหลักสูตรมาใช้ควรมีการให้ความรู้หรือชี้แจงผู้ที่ใช้หลักสูตรให้มีความเข้าใจถึงจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลตามที่หลักสูตรที่ได้จัดขึ้น โดยมีวิธีการ เช่น การประชุมชี้แจง การอบรม การประชุมสัมมนา การเผยแพร่เอกสารและสื่อมวลชนชนิดต่าง ๆ

ในด้านของการจัดตารางสอนเป็นไปตามแนวทางการจัดตารางสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยโรงเรียนมีการประชุมก่อนเปิดเรียนการศึกษาใหม่ในที่ประชุมจะมีการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยคำนึงถึงความสมัครใจของครูผู้สอนประกอบไปด้วย สอดคล้องกับวิโรจน์ มังคละมณี (2539, หน้า 293-295) ได้กล่าวถึง การจัดตารางสอนที่สมบูรณ์จะต้องเกิดจากความเข้าใจ ความพร้อมและความร่วมมือจากคณะครูผู้สอนและผู้สนับสนุนการสอน

ในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพียงพอต่อความต้องการเข้าใช้บริการศึกษาค้นคว้าของครูและนักเรียน ได้แก่ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ และจัดบรรยากาศในห้องเรียน อาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 ข้อ 5 ระบุว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัด

บรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

ในด้านการนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมีการนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์โดยผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะกรรมการนิเทศการสอนที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อนำข้อบกพร่องที่พบมาแลกเปลี่ยนและส่งเสริมให้ครูปรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม แต่เนื่องจากมีครูบางคนไม่ได้รับการนิเทศการสอน ผู้บริหารจึงควรจะให้ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ทุกคนได้รับการนิเทศการสอน เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ สุทธนู ศรีไสย์ (2545, หน้า 7-8) กล่าวว่า การนิเทศสนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง ครูสามารถมองเห็นด้วยตนเองว่าตนเองนั้นประสบผลสำเร็จในการสอนได้มากน้อยเพียงใด ช่วยครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ครูผู้สอนแต่ละคนสามารถสังเกตการณ์ทำงานหรือการสอนของครูคนอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน นอกจากนี้จะมีการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์การสอนและรับเอาวิธีการสอนใหม่ ๆ จากครูคนอื่นไปทดลองใช้ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนแก่ครูคนอื่น ๆ ด้วย

ในด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์โรงเรียน ติดบอร์ดภายในโรงเรียน และโรงเรียนที่เข้ามาเยี่ยมชมภายในโรงเรียน แต่เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพอิสระ รับจ้างทั่วไป และเกษตรกร จึงทำให้ผู้ปกครองไม่สนใจหลักสูตรฯ หรือเข้าถึงข้อมูลจากช่องทางที่โรงเรียนเผยแพร่ สอดคล้องกับที่ วิมลพรรณ อาภาเวช (2553, หน้า 200-205) ที่กล่าวถึง การประชาสัมพันธ์ของสถาบันควรมีหลักการและขั้นตอนการวางแผนการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นขั้นตอน โดยกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายผู้รับการประชาสัมพันธ์ในแผนการของสถาบันอย่างรู้จักและเข้าใจประชาชนที่จะเข้าถึง เพราะประชาชนแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันในหลายด้าน ดังนั้นควรคำนึงถึงกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องและวิธีการที่จะเข้าถึงกลุ่มประชาชนเหล่านั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การติดตามความเหมาะสมของกระบวนการในการใช้หลักสูตรฯ ในด้านการวางแผนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอน ทำแผนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามกรอบของหลักสูตร สอดคล้องกับ วาริรัตน์ แก้วอุไร (2554) ที่ระบุว่า การวางแผนการสอนเป็นการเตรียมการสอนล่วงหน้า ทำให้ครูมีแนวทางในการสอน ได้ทราบว่าสอนเนื้อหาใด ในเวลาเท่าใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอดคล้องวิธีใด ใช้สื่ออะไรประกอบการสอนและวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด เพื่อให้การสอนบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์

ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์เน้นการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ให้นักเรียนจดบันทึกตามกระดานและในหนังสือ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน แต่ก็มีการใช้เทคนิควิธีการสอนอื่นบ้าง เช่น การทำชิ้นงาน การร้องเพลง และการวาดรูปประกอบ จัดกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนฝึกการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และแสวงหาคำตอบด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ผู้ปกครอง ห้องสมุด ดังนั้นจึงควรจะให้ครูจัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่นมากขึ้น เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2542 มาตรา 22 กำหนดว่าการจัด

การศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคน มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ในด้านสื่อ เอกสาร และอุปกรณ์ประกอบการเรียนของครูผู้สอนมีการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่หาได้ง่าย และสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ประกอบด้วย หนังสือแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ รูปภาพ ปฏิทิน สื่อภาพเคลื่อนไหว ดีวีดี รายการโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น สื่อการเรียนหลากหลายเหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนแต่ละระดับชั้น และสื่อการเรียนที่ครูผู้สอนใช้ประกอบการสอนมีความเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน สอดคล้องกับ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 15-20) ที่กล่าวถึงบทบาทของครูต้องจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้มีบรรยากาศดึงดูดความสนใจ ทำทนายให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วม

ในการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ชี้แจงวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการวัดและเกณฑ์ที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะ ทักษะและเจตคติ ประกอบด้วย การทดสอบ ตรวจชิ้นงานหรือรายงาน สังเกตพฤติกรรม และรายงานผลการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน โดยผลการวัดที่ได้ครูจะทำการให้ผลย้อนกลับแก่นักเรียนมาปรับปรุงการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนว่ามีคะแนนเท่าไรและนักเรียนควรปรับปรุงด้านใดบ้าง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุว่า การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

4. การติดตามผลจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ นักเรียนร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการร่วมในการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากครูเน้นการสอนแบบบรรยาย ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ของครูประวัติศาสตร์ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล สามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยการสืบเสาะ สืบค้น เสาะหา สืบถาม ตรวจสอบอย่างมีระบบ ซึ่งอาจใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ได้หลายรูปแบบ เช่น วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า การจัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ และการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ (วิภาดา พินลา, 2560, หน้า 11-15) รวมถึงยังมีนักเรียนบางส่วนมีเจตคติทางลบต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ คือ นักเรียนเกิดความรู้สึกลบและไม่ชอบ และเบื่อต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูผู้สอนที่เน้นการสอนแบบบรรยาย เน้นการเรียนรู้แบบท่องจำ ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเกิดความน่าเบื่อหน่าย ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ดังนั้นครูจึงควรช่วยให้ผู้เรียนกระตุ้นความรู้สึกนึกคิด สนองความอยากรู้อยากเห็นส่งผลให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มาสู่การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (วิภาดา พินลา, 2560, หน้า 13) สอดคล้องกับ Fishbein and Ajzen (1975, pp.28-31) ที่อธิบายว่าเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นองค์ประกอบของความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ซึ่งเจตคติของบุคคลต่อพฤติกรรมจะเชื่อมโยงกับความเชื่อว่า การประกอบพฤติกรรมนั้นนำไปสู่ผลบวกบุคคลผู้นั้นจะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม และมองว่าเจตคติเป็นความโน้มเอียงจากการเรียนรู้ที่จะตอบสนองด้วยอาการเต็มใจหรือไม่เต็มใจต่อเป้าเจตคติที่กำหนด

อย่างคงเส้นคงวา และนักเรียนทุกระดับชั้นส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงคุณค่าในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์มาก สอดคล้องกับ Bloom Hasting and Madaus (1971, pp.271-272) ที่กล่าวว่า ความตระหนักเป็นพฤติกรรมขั้นต่ำสุดทางอารมณ์ เป็นความสัมพันธ์ของความสำนึกและเจตคติ เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้แล้วแสดงออกมาเป็น ความเข้าใจ ความรู้สึก หรือความคิดเห็นในการเลือกปฏิบัติ และสอดคล้องกับ Krathwohl, Bloom and Masia (1964, pp.30-32) ที่ว่า ตระหนักอยู่ในขั้นรับรู้ (Receiving) เป็นขั้นแรกเริ่มของบุคคลที่เริ่มรู้สึกตระหนักหรือสำนึกเกี่ยวกับสิ่งเร้าที่มากระตุ้น เป็นความรู้สึกที่แสดงการรับรู้ รับทราบ ด้วยความเต็มใจว่าสิ่งนั้นมีอยู่หรือเกิดขึ้นแล้ว

จากการติดตามการใช้หลักสูตรตั้งแต่โครงสร้างหลักสูตร ปัจจุบันนำเข้า กระบวนการใช้หลักสูตร และผลผลิตของนักเรียน พบว่า ผลที่ได้มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกัน เนื่องจากครูสอนประวัติศาสตร์ยังขาดการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ยังไม่มีความมั่นใจในการสอน ครูบางคนยังไม่ได้รับการนิเทศการสอน จึงส่งผลให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เน้นรูปแบบการบรรยาย บรรยายภาคการเรียนในห้องเรียนน่าเบื่อหน่าย จึงทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไม่สนุกสนานในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่มีระดับต่ำกว่าน่าพอใจหลายคน ทั้งนี้ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการใช้หลักสูตร จัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์แก่ผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสามารถปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพตามข้อวิเคราะห์ข้างต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์เข้าอบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ก่อนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อเพิ่มทักษะในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์และให้ครูผู้สอนมีความถนัดในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ และพิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับการนิเทศติดตามการสอนวิชาประวัติศาสตร์ให้ครอบคลุมครูประวัติศาสตร์ทุกคน เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการสอนให้ครูเกิดความมั่นใจ ความเข้าใจ และความพร้อมในการจัดการสอน
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ก่อนการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้ปกครองมากขึ้น ซึ่งอาจใช้ช่องทางครูประจำชั้นเรียนหรือการประชาสัมพันธ์ในช่วงจัดกิจกรรมทัศนศึกษาของโรงเรียน
3. ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอน นอกเหนือจากการสอนที่เน้นรูปแบบบรรยาย เช่น จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ การสร้างเรื่อง (Story line) การทัศนศึกษา และมีการใช้สื่อที่เป็นภาพเคลื่อนไหวและแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ จึงควรจัดหาสื่อเพิ่มเติมและส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อประเภทนี้มากขึ้น ซึ่งเลือกรูปแบบการสอนที่ทำให้นักเรียนได้ใช้การสืบเสาะ ค้นหา ค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์
4. เนื่องจากการติดตามการใช้หลักสูตรตั้งแต่โครงสร้างหลักสูตร ปัจจุบันนำเข้า กระบวนการใช้หลักสูตร และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมีความเกี่ยวเนื่องกัน จึงควรมีการติดตามการใช้หลักสูตรโดยเป็นการประเมินระหว่าง

การใช้หลักสูตรในปีการศึกษา ในช่วงขณะที่มีการดำเนินงานอยู่ในแต่ละองค์ประกอบของการใช้หลักสูตร ตั้งแต่ การเตรียมความพร้อมของปัจจัยนำเข้าในการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของครู เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้มาสู่การพัฒนาปรับปรุง ขจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างทันที่ในระหว่าง การใช้หลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2543). **แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว.

_____. (2552). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ อลิอัน เพรส.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

ราชกิจจานุเบกษา. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2561, จาก http://www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edu1.pdf

รุจิร ภูสาระ. (2551). **การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บุต พอยท์.

ลักขัย มล่อและราตรี สมบัติ. (2559, 25 กรกฎาคม). **สัมภาษณ์**. ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการและ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ. โรงเรียนวัดประสาธนิกร.

วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2554). **การวางแผนการสอน**. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/user/wareerark/posts>

วิภาดา พินลา. (2560). **เทคนิคการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สำหรับครูสังคมศึกษาในยุคคริสต์ศตวรรษที่ 21**. *วารสารปาริชาติ*. 30 (2) , หน้า 1-19.

วิมลพรรณ อาภาเวท. (2553). **หลักการโฆษณาและประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

วิโรจน์ มังคละมณี. (2539). **ยุทธศาสตร์การบริหารการใช้หลักสูตรในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประสานมิตร.

สงัด อุทรานันท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สุทธนู ศรีไสย์. (2545). **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย**. เชียงใหม่: The Knowledge Center.

Ajzen, I. & M. Fishbein. (1975). **Beliefs, Attitude, Intention and Behavior: An Introduction to Theory and Research**. M.A.: Addison Wesley.

Bloom, B. S, Hasting, T. J, & Madus G. F. (1971). **Handbook on Formative and Summative Evaluation of Students**. New York: Mc. Graw-Hill.

Krathwohl, D. R., Bloom, B. S., & Masia, B. B. (1964). **Taxonomy of Educational Objectives, the classification of educational goals-Handbook II: Affective Domain**. New York

McKay. Stufflebeam, D. L. et al (2001). **Evaluation model**. San Francisco: Jossey-Bass.